

ПЛЕНАРНІ ДОПОВІДІ

І.ПУЛЮЙ І ПРОБЛЕМА ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

В.Ніконенко

Серед комплексу питань в галузі соціально-політичних досліджень І.Пулюя особливе місце займала українська національна ідея і проблема державної незалежності України. Всебічно і переконливо обґрунтовуючи право українського народу, який був століттями пригніченим, на гідне людське життя і вільний розвиток, видатний вчений досліджує витoki української державності і причини її втрати. У зв'язку з цим він дає оцінку Переяславському договору, що був укладений між самодержавною Росією і вільною Україною. Говорячи про те, що "союз республіканської держави з деспотичною монархією був дуже неприродним зв'язком, для того, щоб він міг існувати без втручань і боротьби", І.Пулюй посилається на знаменитого англійського державного діяча О.Кромвеля, який відкрито застерігав українську республіку від союзу з московським царизмом. Лише історичні обставини і несприятливе міжнародне становище, на думку І.Пулюя, змусили Б.Хмельницького здійснити приєднання України до Москви (1, С. 48-50).

Характеризуючи російську імперію, І.Пулюй називає її справжньою "тюрмою народів". Проте поневолені народи рано чи пізно мусять бути вільними і "зорганізовані в самостійні держави". При цьому наш видатний співвітчизник відчував симптоми занепаду царської імперії і висловлював наукове передбачення, яке вражає своєю точністю: "Ніяка велика держава не може довготривало вести політику в протиріччі зі своїми інтересами. Росія веде господарство на престиж і мусить колись розоритись" (1, С. 52).

Говорячи про ідею української державності, І.Пулюй показує її генезис, оскільки "спочатку вона була лише мрією, утопією, а потім політичною потребою і невідкладною необхідністю" (1, С. 46). Вчений переконаний, що ланцюги, якими український народ зв'язаний по руках і ногах, розірвуться, бо велич духовної сили нашого народу є непереможною.

Виходячи з історичного і геополітичного факторів, І.Пулюй всебічно обґрунтовує міжнародне політичне значення України, яку він називає "перлиною Європи" (1, С. 54). Здобуття Україною державної незалежності, на думку вченого, сприятиме встановленню на європейському континенті стабільності і тривалого миру, створенню нової системи міжнародних відносин. Вчений стверджував, що "самостійність України є ключем для мирної зали Європи", "гордієвим вузлом, під замком якого лежить гарантія миру Європи" (1, С. 46, 47, 51, 52).

ЛІТЕРАТУРА

1. Пулюй І. Україна і її міжнародне політичне значення // Розбудова держави. - 1994. - N 10.